

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

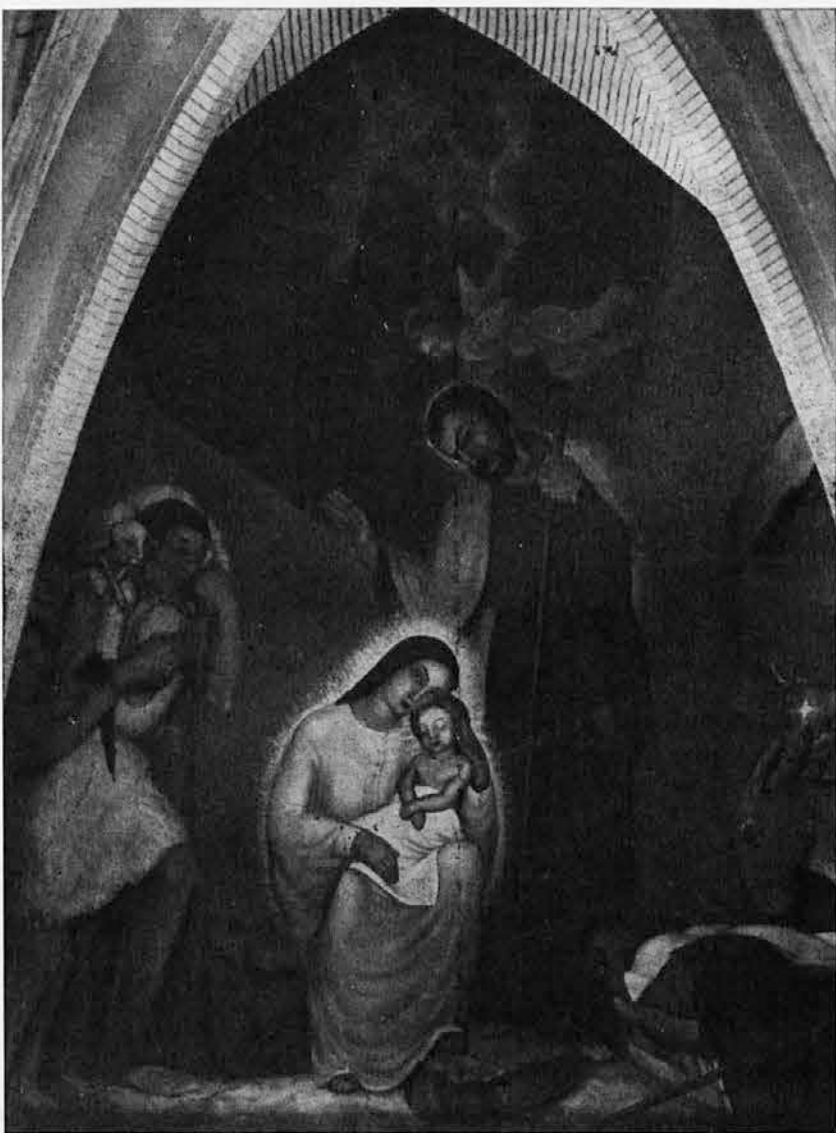
Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVIII. - Štev. 51 (1433)

Gorica - četrtek, 23. decembra 1976 - Trst

Posamezna številka Lir 150



Sv. Janez piše, da Judje Jezusa niso sprejeli. Tisti pa, ki so ga sprejeli, so postali božji otroci, božji posinovljenci in dediči nebes. Tudi danes se svet v veliki večini za Kristusa ne meni. Zato je, kot pravi Kristus, že v obsodbi. Mi pa, ki nam je bila dana milost vere, posnemajmo ponižno preprostost betlehemskih pastirjev, silno vero Marije Device v Jezusovo božanstvo in zaupanje sv. Jožefa v božjo Previdnost. Vse to nam bo prineslo mir v naša srca, veselje v naše duše, božično radost v naše domove. Da bi bili naši naročniki, bralci, sodelavci, širitelji in podporniki v teh blagoslovljenih dneh tega v zrhani meri deležni, želita

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLIŠKEGA GLASA«

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Poslanska zbornica v Rimu je v petek ob 21.15 odobrila zakon, ki pooblašča predsednika republike Leoneja, da podpiše ratifikacijo Osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Od 630 poslancev, ki sestavljajo rimski parlament, jih je bilo kar 178 odsotnih, večinoma iz demokršćanskih vrst. Od 452 prisotnih poslancev se jih je za ratifikacijo sporazuma izreklo 391, proti jih je bilo 57, štirje pa so se vzdržali. V prilog sporazuma so glasovali demokristjani, republikanci, socialdemokrati, socialisti in komunisti, proti so bili poslanci stranke MSI in predstavnik »Lotta continua«, medtem ko so se vzdržali liberalci in proletarski demokrati, radikalni pa so pred glasovanjem zapustili dvorano. Istočasno so poslanci, ki so odobrili Osimski sporazum, sprejeli tudi resolucijo glede izvajanja sporazuma in preverjanja vseh vidikov gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, zunanji minister Forlani pa je v imenu vlade sprejel kot priporočilo resolucijo poslancev Lombardija (PSI) in Cuffara (PCI) o globalni zaščiti Slovencev v Italiji.

■ Nov val pouličnega nasilja je pretekli

teden zajel Italijo. Najprej so v torek 14. decembra pristaši NAP-a (Nuclei proletari armati) streljali v Rimu na avtomobil načelnika policijskega oddelka za pobijanje terorizma v Italiji dr. Alfonsa Nocca. Ta je bil pri tem huje ranjen, en policist, ki ga je spremljal ubit, ubit pa tudi eden od teroristov in sicer Martino Zichitella, ki je letos v avgustu pobegnil iz ječe v mestu Lecce. Naslednji dan je v milanskem predmestju Sesto San Giovanni član »Rdečih brigad« Walter Alasia ubil podkvestorja Vittoria Padovanija in podoficirja Sergija Bazzago, ko sta hotela preiskati njegovo stanovanje, pa pri tem sam izgubil življenje. Končno je v četrtek 16. decembra eksplodiral pekleni stroj v središču Brescie, ki naj bi ga bili nastavili pristaši fašistične teroristične organizacije »Ordine nuovo«. Ob eksploziji je izgubila življenje 60-letna profesorica Bianca Gritti Daller, hudo pa je bil ranjen karabinjerski podčastnik Giovanni Laia ter sedem drugih oseb.

■ V Argentini so izpustili 198 zapornikov, ki so bili aretirani na podlagi zakona o izrednem stanju, obenem pa so iz države izgnali 13 tujcev, v glavnem Čilencev.

■ Obe demokršćanski stranki v Zahodni Nemčiji, bavarska Christlich-soziale Union (CSU) in vsedržavna Christlich-demokratische Union (CDU) bosta v parlamentu še naprej družno nastopali. Tako sta se sporazumela voditelja obeh strank Franz Josef Strauss in Helmut Kohl, potem ko je Kohl sprejel nekatere Straussove pogoje. Obe povezani stranki sta najmočnejša skupina v parlamentu z 243 poslanci, medtem ko jih imajo socialdemokrati 214, liberalci pa 39.

★ ★ ★ ★ ★

NAS LIST V NOVM LETU. Naročnina za leto 1977 znaša za Italijo 8.000 lir, za inozemstvo pa 12 USA dolarjev ali njegovo protivrednost (če se plača v Italiji, 13.000 lir). Posamezna številka ostane enkrat 150 lir. V primeru, da bodo časopisni povišali ceno za izvod na 200 lir, bomo seveda tako ravnali tudi mi, kajti zdrave finance so predpogoj za obstanek lista. Vsem naročnikom se za njih razumevanje in naklonjenost že sedaj zahvaljujemo.

Kristus naša luč

Preroka Izaijo imenujejo evangelista stare zaveze. Ta pridevek si je zaslužil, ker zelo veliko in natančno govori o Mesiji in o njegovem kraljestvu. Nič čudnega zato, če je ta prerok napovedal tudi to, da bo Mesija luč sveta: »Ljudstvo, ki hodi v temi, gleda veliko luč; nad prebivalci v deželi smrtne sence zasije luč« (Iz 9, 1).

Izaija tukaj gleda na Mesijo-Kristusa kot na tistega, ki je prišel, »da razsvetli te, ki sede v temi in smrtne sence«, kot se izraža Zaharija, oče Janeza Krstnika. Isto misel je izpovedal tudi stari Simeon, ko je držal v rokah dete Jezusa: »Moje oči so videle tvoje zveličanje, ki si ga pripravil pred obličjem vseh narodov: luč v razsvetljenje poganov in slavo Izraela, tvojega ljudstva (Lk 2, 29). Kristus je torej luč.

Ko je evangelist Janez razmišljal o Kristusu in se pripravljal, da napiše svoj evangelij, se je zamislil najprej v skrivnost Kristusa-Boga. Imenuje ga »Beseda«. O tej Besedi pravi: »V njej je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi in luč sveti v temi in tema je ni sprejela... Prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet... in svet ga ni spoznal« (Jan 1). Kristus sam je vse to potrdil, ko je izjavil pred farizeji: »Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan 8, 12).

Navedli smo iz božjega razodetja nekaj pričevanj o Kristusu, ki je naša luč. Gotovo ni naša materialna luč, saj to je sonce podnevi in luna ponoči. Kadar ni ne sonca ne lune, si svetimo z elektriko ali s čim drugim. Človek si je zmeraj znal pomagati, da je preganjal materialno temo. Kristus je zato naša luč v duhovnem pomenu, ko nas uči o božjih resnicah.

ČLOVEKOVO TAVANJE V TEMI

»Tema«, o kateri govori sv. pi-smo, je človeško iskanje odgovora na najbolj bistvena vprašanja življenja, ki jih zadnji koncil tako-le našteva: »Kaj je človek? Kaj je smisel trpljenja, zla, smrti? Kaj bo prišlo za tem zemeljskim življenjem?« (GS 10).

V odgovoru na ta in slična vprašanja tava človek v temi. Sluti odgovor nanja, toda zatrdno nič ne ve. O tem pričajo vsa naravna verstva, ki skušajo dati odgovor na zastavljena vprašanja. Toda kako raznoliki so njihovi odgovori in večkrat tudi kako silno otročji. Kljub temu se v nečem strinjajo: Človekovo bivanje se ne preneha s smrtjo in nad nami je neko višje duhovno bitje.

Tudi filozofi so poskušali razjasniti to »temo«. Zato vemo, da ni filozofije, ki bi se ne bavila tudi z vprašanjem o nečem večnem neustvarjenem bitju in z vprašanjem, kaj je pravzaprav človek in kam je namenjen, kakšen je smisel njegovega življenja. Toda kakor tipajo za odgovorom naravna verstva, tako tavajo v temi tudi filozofi: vsaka filozofija nudi svoj odgovor. Neka dijakinja je pri tem zaključila: »Torej odgovora ni!«

BOŽJI ODGOVOR

Res bi ga ne bilo, vsaj trdnega ne, ko bi se Bog sam ne usmilil človeka. Zadnji koncil uči: »Bog je sklenil, da se v svoji dobroti in modrosti razodene in ozna-

skrivnost svoje volje, po kateri imajo vsi ljudje po Kristusu, učlovečeni Besedi, v Svetem Duhu dostop k Očetu in postanejo deležni božje narave« (DV 2). Kristus je torej polnost razodetja.

Človek, ki brez Kristusa tava v temi in negotovosti, ima v Kristusu trden odgovor na vsa temeljna življenjska vprašanja. Zato je mogel Jezus reči: »Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi.«

To je mogel upravičeno reči samo Jezus Kristus, ker samo on

ob teh vprašanjih ni ugibal, temveč je pričeval, kar je videl. Nikodemu je zatrdil: »Resnično, resnično povem ti: Kar vemo, govorimo; in kar smo videli, pričujemo« (Jan 3).

Izven Kristusovega razodetja je samo ugibanje in iskanje. Tudi Karel Marx je samo ugibal, ker je bil samo človek. Zato kdor Marxu zaupa, zaupa človeku; kdor zaupa Kristusu, zaupa Besedi, ki je na božič meso postala in prebiva med nami. K.H.

Ustanovil se je Svet slovenskih organizacij

V četrtek 16. decembra so se v dvorani Katoliškega doma v Gorici zbrali zastopniki slovenskih horganizacij in ustanov iz tržaške, goriške in videmske pokrajine z namenom, da ustanovijo krovno zvezo, ki so ji dali ime SVET SLOVENSKEGA ORGANIZACIJ. Zapisnikar je bil Aleksander Mužina, srečanje pa je vodil dr. Kazimir Humar.

Prva zamisel o Svetu se je porodila ob srečanju obeh naših prosvetnih central, Slovenske prosvete v Trstu in Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici. Na občasnih srečanjih se je ponovno porodila želja po skupni povezanosti dela in pobud, pa tudi po nekem skupnem zastopstvu. Med tem časom se je na vseh ravneh zmeraj bolj uveljavljala politično-upravna enotnost dežele Furlanije-Juljske krajine. Tudi Slovenci smo začutili to stvarnost in se ji začeli prilagajati.

To je postajalo zmeraj bolj nujno tudi zaradi dejanskega stanja italijanske družbe. Ta je sedaj izrazito pluralistična. Trideset let svobode je privedlo italijansko družbo do globoke idejne preobrazbe, kjer sme in mora vsakdo zagovarjati svoj življenjski ideal. V takšnem položaju pa gorje tistemu, ki ostane sam, izoliran, razdrobljen. Uveljaviti se namreč more le tisti, ki je povezan z enako mislečimi.

Zaradi tega je življenjska nuja, da se tudi slovenske organizacije in ustanove, ki so samostojne in se ne naslanjajo na mar-

★ ★ ★ ★ ★

LJUBKA SORLI

Noč vseh noči

V sijaj svetonočnih zvezd ovite vasi so in mesta.

Priroda zamrzla

o vigradi sanja.

Ne spi,

le bedi.

Ta noč ni vsakdanja:

na mir ugašena,

je blagoslovljena,

v vseh vekih le ena,

ta noč vseh noči.

Iz cerkev in cerkvic

veselo doni:

»Hozana Bogu na višavah!«

Pa kje Betlehem je?

Kje Dete na slami?

Ne vprašaj, zamisli se,

brata pogled!

Ponudi mu roko

in solze preštej,

ki srce mu težijo.

Za solzo mu vsako

podari nasmeh

in tiho pomoč

in ljubezen.

Takrat se odkrilo bo tvojim očem:

»Zdaj vem,

kje je Dete na slami

in kje je Betlehem...«

ksizem, povežejo v neko skupno krovno organizacijo. Ta povezanost ne sme znova izhajati iz kake ideološke osnove, temveč mora izvirati iz občečloveške in družbene opredeljenosti do slovenstva, idejnega pluralizma in svobode.

Po teh uvodnih izjavah dr. Humarja so se oglašili k besedi številni navzoči. Vsi so bili soglasni glede potrebe krovne organizacije. Posebno jasen in odločen je bil dr. Drago Stoka, ki je obžaloval, da ni prišlo do slične povezave že prej, kajti takšno strnjeno naših vrst nam narekuje predvsem skrb za prihodnost. Kdo ve, kako bo šla naša usoda po Osimskem sporazumu? Kako bo z nami, če se uresničijo gospodarski ukrepi o mednarodni industrijski coni na Krasu?

Po številnih posegih in pojasnitvah so navzoči prešli k razpravi osnutka pravil. Pregledali so jih, izpopolnili in soglasno odobrili.

Iz pravil izhaja, da bo sedež Sveta slovenskih organizacij v Trstu kot glavnem mestu naše dežele. O namenu govori 3. člen, ki ga zaradi važnosti tu navajamo: »Namen SSO je »vsklajati dejavnost včlanjenih organizacij in ustanov in jih zastopati v skupnih zadevah, na vseh forumih in ravneh. V SSO je mesto za ustanove in organizacije, ki slonijo na načelih slovenstva, idejnega pluralizma, demokratičnosti in samostojnosti. To so kulturne, športne, mladinske, socialne, gospodarske, sindikalne in druge sorodne organizacije. Vsaka včlanjena organizacija in ustanova ostane v svojem delovanju in življenju samostojna, dolžna je le, da ostane zvesta načelom, ki na njih sloni SSO, in namenom, ki jih zasleduje.«

Svet slovenskih organizacij bo vodilo predsedstvo, širši odbor, občni zbor in nadzorstvo. V predsedstvu je poleg predsednika še troje podpredsednikov, ki so za vsako pokrajino po eden: Trst, Gorica, Videm.

Pravila SSO so odobrili zastopniki naslednjih organizacij in ustanov, ki postanejo tako ustanovni člani SSO: Slovenska prosveta, Trst in vsa v njej včlanjena društva; Zveza slovenske katoliške prosvete, Gorica in vsa v njej včlanjena društva; pevski zbor Planinka iz Ukevi; športno združenje Olympia, Gorica; zadruga Slovenski dom, Trst; Slovenska Vincencijeva konferenca, Trst s svojimi sedmimi krogi; SLOKAD, Trst; društvo Anton Gregorčič, Gorica; Slovenski delovni ljudje, Trst; Zveza cerkvenih pevskih zborov, Trst; Katoliški dom, Gorica; Katoliško tiskovno društvo, Gorica; Glasbena šola, Trst; Združenje cerkvenih pevskih zborov, Gorica; Dom Jakoba Ukmarja, Trst.

Povabljenosti so bile še druge organizacije in ustanove, ki se pa niso mogle izreči, ker so imele premalo časa.

Po odobritvi pravil so bile prve volitve: za predsednika je bil izvoljen prof. Damjan Paulin; za podpredsednike prof. Marij Maver, Trst; dr. Kazimir Humar, Gorica; Neža Tributsch, Videm; za tajnika Sergij Pahor. V nadzorstvo so prišli: dr. Karel Brešan, Aleksander Mužina, Edi Žerjal; namestnika sta Dušan Jakomin in Boris Gombač.

Koncert „Fantov izpod Grmade“

V nedeljo popoldne so nas »Fantje izpod Grmade« razveselili s svojim koncertom ob desetletnici obstoja tega zbora. Nastop je bil v dvorani motela Agip v Devinu, ki je kaj lepo odgovarjala slavnostnemu vzdušju. Poslušalci so se zbrali iz vseh strani Tržaške in Goriške, kar še posebej priča o priljubljenosti »Fantov«.

Pred začetkom prvega dela sporeda so podali čestitke predstavniki raznih skupin in ustanov s Tržaške, Goričani pa so svoje pozdrave izrekli na začetku drugega dela. Posamezne napovedovalce je predstavljala ga. Nadja Malalan, ki je tudi sicer duhovito povezovala posamezne točke.

Pevski nastop se ni začel s kako močno skladbo; rekli bi, da se je začel nekako v zatišju s mirnimi skladbami, ki pa so se stopnjevale v razigranosti, ognjevitosti in navdušenju, ki je prišlo najbolj do izraza z zaključno Vrabčev »Zdravico«, ki nas je res vse združila ko smo si dali duška v dolgotrajnem ploskanju.

Pred zaključkom so prvi pobudniki in še vztrajajoči »Fantje« dobili spominske plakete. Pač skromno priznanje, a toliko bolj pristrčno. Pozornosti vredna je tudi zahvala ženam in materam nastopajočih »Fantov«, ki potrpežljivo varujejo dom, ko so njihovi moški člani pri pevskih vajah in to že deset let. Za vse zgoraj omenjene je zahvalo sprejela dirigentova soproga Anica.

Naj še omenimo, da so med odmorom nastopila s tremi pesmimi tudi pevke dekleškega zbora iz Devina. Opazili smo, da so bile to pot številnejše, kar je samo po sebi dokaz, da ta skupina vsestransko napreduje.

Ko smo se razhajali, smo bili veseli, zadovoljni in polni upov in gotovosti, da našega rodu ne bodo tako kmalu porinili stran od morja, ki je tudi naše, dokler bodo ob njem živeli taki in vedno bolj številni »Fantje«, ki zavestno doprinašajo nemajhne žrtve za ta naš obstoj.

Iz življenja goriških višjih srednjih šol

Učiteljske. Dijaki goriškega učiteljskega »S. Gregorčič« in tečaja za otroške vrtnarice so 16. decembra počastili stoletnico Ivana Cankarja. Skupaj s svojimi profesorji so pripravili proslavo, ki je obsegala pevske točke, kratek govor in odlomke iz Cankarjevih del. Najprej je nastopil šolski zbor, ki ga vodi prof. Stanko Jerič. Zapol je o Cankarju spregovoril dijak zadnjega letnika Rafko Butkovič. Gledališki igralec Stane Raztresen je pripovedoval zgodbo o istrskem oslu, pesem Sultanove sandale, odlomek iz Hlapca Jerneja in iz Kurenta (O domovina...) Nastop gledališkega igralca je navdušil profesorje in dijake. Proslavo je lepo sklenil pevski zbor s pesmima Vsi so prihajali in Kje so tiste stezice. Napovedovala je dijakinja Erika Zavadlav.

Gimnazija-licej in učiteljske. Dne 18. decembra sta gimnazija-licej »P. Trubar« in učiteljske »S. Gregorčič« organizirala božični koncert. Njihov gost je bil to pot orgelski mojster prof. Hubert Bergant. Soli sta izkoristili priložnost, ki je gotovo edinstvena: naše šole imajo namreč v novem šolskem poslopju, nekdanjem sementišču, na razpolago veliko kapelo z orgla-

mi. Prof. Bergant je izvajal pastoralne skladbe od Bacha do Premrla in Messiaena. Umetnika so poslušalci nagradili z navdušenim ploskanjem. Spored sta povezovala Veronika Božič (učit.) in Goran Rustia (licej).

Števerjan

Radijska oddaja PD »F.B. Sedeje«. V nedeljo 12. decembra je PD »F.B. Sedeje« iz Števerjana začelo s svojo samostojno polurno oddajo na radiu Gorica I, ki oddaja na valu 103 MF, seveda v slovenščini. Ta oddaja bo na sporedu odslej vsako nedeljo od 14.35 do 15. ure približno. Kdor želi objaviti razna poročila ali obvestila, naj piše na sedež društva ali naj sporoči na tel. 30000 do vsakega petka. Urad društva je odprt od 19.30 do 21. ure vsak dan. Pisma sporočila lahko pošljete na sledeči naslov: PD »F.B. Sedeje«, Trg Svobode 6, 34070 Števerjan-S. Floriano del Collio (GO).

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Vrh sv. Mihaela

Sicer bo skoro že mesec dni tega, kar so imeli pri Markotinovih na št. 16 pristrčno družinsko slavlje: zlato poroko, toda te vrste veseli dogodki se lahko omenijo še kasneje, ko je slovesnost že mimo, saj ne izgubijo v nekaj tednih na veljavi.

27. novembra 1926 sta se Jožef Černic in Amalija Černic povezala za vse življenje v krščanskem zakonu. Tista leta po prvi svetovni vojni so bila težka za vsakogar, ki je imel številno družino in so mu otroci šele doraščali. To sta okusila tudi naša dva jubilara, a ker zanju vera v Boga in zaupanje v božjo pomoč nista bila le prazna beseda, temveč življenjski program, sta vse preizkušnje premagala ter otroke vzgledno vzgojila v narodnem in krščanskem duhu. Dva sinova, Ivo in Marijan, sta profesorja na slovenskih srednjih šolah, vsi ostali tudi dobro preskrbljeni, tako da sta oče in mati lahko vesela sadov svoje vzgoje.

Lepo ju je bilo videti, ko sta prišla 27. novembra letos v vrhovske cerkev, da se Bogu zahvalita v daritvi sv. maše za prežete darove. Nista bila več sama: obdajali so ju otroci in številni vnuki. Upravičeno so vsi prisotni lahko zapeli na koncu zahvalno pesem, saj je dano le malokaterim, da praznujejo 50 let skupnega zakonskega življenja.

Domači župnik je iz njunih ust prejel potrditev poročne obljube, obenem pa se jima je zahvalil za lepi zgled, ki sta ga vedno dajala kot vernika vrhovskemu občestvu. Vedno sta bila povezana s Cerkvijo, ljubila faro, zvesto hodila in še hodita k službi božji. Seveda je v njih hiši stalen gost katoliški tisk, vedno sta pripravljena podpreti vse, kar je v dobro Cerkev in naroda. Ne spadata med tiste, ki se obračajo po vetru, temveč sta vedno ostala močna v svojih mladostnih idealih. Zato njun življenjski jubilej že ni več samo njun, ampak vseh, ki enako čutijo in mislijo. Naj ju Bog ohranja na skupni poti še mnogo let in da dočakati nove častiljive obletnice!

■ Ciljska vlada generala Pinocheta in sovjetska vlada sta na posredovanje ZDA sklenili izpustiti na svobodo ciljskega komunističnega voditelja 60-letnega Luisa Corvalana in sovjetskega oporečnika 35-letnega biologa Vladimirja Bukovskega. Corvalan je iz Cila odpotoval naravnost v Moskvo, kjer se je udeležil praznovanja 70-letnice Brežnjeva, Bukovski pa je z materjo, sestro in nečakom prišel v Zürich in imel tam po prihodu tiskovno konferenco. Čeprav mlad je preživel v sovjetskih zaporih že deset let; nazadnje je bil v kazenskem taborišču Vladimir, 200 km vzhodno od Moskve. Na tiskovni konferenci je Bukovski dejal, da v Sovjetski zvezi ni svobode vere in mišljenja, da se je položaj po podpisu listine v Helsinkih za politične jetnike poslabšal, Brežnjevu bi pa za 70-letnico življenja zaželel, da bi naredil zamenjavo s Pinochetom.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
★ SVET DEZELNE SLOVENSKE SKUPNOSTI voščil svojim somišljenikom, volivcem, podpornikom in vsem rojakom deželne Furlanije-Juljske krajina vesel božič in uspešno novo leto 1977.

★ VODSTVO SLOVENSKE DUHOVNIJE V GORICI želi vsem slovenskim družinam in posameznikom v mestu Gorica krščansko doživeti praznike Gospodovega rojstva in blagoslova polno novo leto 1977.

★ NABOLJSE ZELJE ZA BOŽIČNE PRAZNIKE IN NOVO LETO izrekajo sledeče ustanove, društva, združenja in zbori in Goriškem:

— Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica;
— odbor Katoliškega doma v Gorici;
— slovensko Alojzijeve v Gorici;
— Zavod sv. Družine v Gorici;
— Marijina družba v Gorici;
— Apostol. sv. Cirila in Metoda v Gorici;
— Goriška Mohorjeva družba;
— moški pevski zbor »Mirko Filej«;
— mešani pevski zbor »Ljube Bratuž«;
— mladinski zbor »Kekec« iz Gorice;
— cerkveni pevski zbor v Podgori;
— cerkveni pevski zbor Rupa-Peč;
— Slov. akad. društvo (SKAD) v Gorici;
— SKPD »Mirko Filej«, Gorica;
— Prosvetno društvo »Standrež«;
— Prosvetno društvo »Podgora«;
— SKPD »F.B. Sedeje«, Števerjan;
— Ansambel »L. Hlede« iz Števerjana;
— Katol. kult. društvo »Hrast«, Doberdob;
— Športno združenje »Olympia«, Gorica;
— slovenski goriški skavti.

★ SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU pozdravlja ob božičnih praznikih vse svoje člane, prijatelje in sodelavce ter jim želi vse dobro v novem letu 1977.

★ DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU se ob praznovanju Kristusovega rojstva spominja vseh svojih sobratov, vernikov in ostalih, ki se priznavajo k slovenskemu občestvu, ter jim želi, da bi Kristusovo rojstvo obogatilo njihove duše, novo leto pa jim dalo obilje božjega miru in blagoslova.

★ TEM ŽELJAM SE NA TRZASKEM pridružujemo:

— Zveza cerkvenih pevskih zborov, Trst;
— Apostol. sv. Cirila in Metoda, Trst;
— Marijina družba, ul. Risorta 3, Trst;
— Solske sestre, Trst, ul. Delle Doce, 34;
— Slov. Vincencijeva konferenca, Trst;
— Skupnost slov. vernikov, Lonjer;
— salez skup. v Marijanšču na Opčinah;
— župnija sv. M. Magdalene v Bazovici;
— župnijska skupnost v Nablazini;
— Slov. karitativ. društvo (SLOKAD), Trst;
— revija »Mladika«;
— sklad Dušana Cerneta, Društvo slovenskih izobražencev, ul. Donizetti 3, Trst;
— Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu;
— Marijin dom v Rojanu;
— Ukmarjev dom v Skednju;
— Finžgarjev dom na Opčinah;
— Baragov dom v Ricmanjih;
— Krekov dom v Borštu;
— Slomškov dom v Bazovici;
— Mladinski krožek v Zgoniku;
— slovenski tržaški skavti;
— slovenske skavtine iz Trsta in okolice;
— slovenska glasbena šola v Rojanu, Bazovici, na Opčinah, v Boljuncu, Borštu, Ricmanjih in Sv. Križu;
— cerkveni pevski zbor iz Bazovice;
— ansambla »Talmis« in »Galebi«.

★ OB TRDNEM ZAUPANJU v priprošeno božjega služabnika škofa A. M. Slomška želi rojakom doma, v zdomstvu in zamejstvu srečen božič ter zdravo leto 1977 pospeševatelj (postulator) za Slomškovo beatifikacijo dr. Frančišek Šegula s svojimi sodelavci.

★ SLOVENIK V RIMU se ob jaslicah novorojenega Kralja spominja vseh slovenskih rojakov, dobrotnikov in prijateljev. Vsem voščil tudi blagoslovljeno leto 1977.

★ DRUŠTVO »SLOMSEK« V RIMU voščil vsem članom in članicam kot tudi ostalim Slovincem doma in po svetu vesel božič in srečno novo leto.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

božičnico

ki bo v goriški stolnici v nedeljo 2. januarja 1977 ob 15. uri. Nastopili bodo združeni mladinski, moški in mešani zbori.

OBVESTILA

DOPISNIKOM IN NAROCNIKOM. Ta številka je zadnja v tem letu. V tednu po božiču naš list torej ne bo izšel. Novoletna številka pa izide že v sredo 5. januarja. List bomo zato sestavljali že v torek 4. januarja popoldne. Dopisi in morebitna voščila naj bodo na uredništvu ta dan vsaj do 10. ure dopoldne.

Pevske vaje za božičnico bodo v stolnici v Gorici v torek 28. decembra ob 20.30. Prosimo za točnost!

Na tradicionalno štefanovanje v pivovarni »Marina Julia« (Al Stalon) v Trzinu v nedeljo 26. decembra od 19. do 24. ure vabi SKAD Gorica. Postreženo bo z večerjo, ansambel »Explorer 74« pa bo skrbel za družabnost. Studentje plačajo 3.000, ostali 4.000 lir. Do lokala se pride iz Tržiča sledeč puščicam Marina Julia in Ristorante La Checca, iz Ronk pa sledeč puščicam Lido di Staranzano in na križišču ob restavraciji La Checca na levo. Kdor ima težave s prevozom, naj telefonira na štev. 89531.

Pavilinci iz Milana nas v svojem božičnem voščilu v našem listu vabijo na romanje v Fatimo in v Santiago de Compostella. Tem spretnim organizatorjem smo namreč izročili tehnično pripravo in delo za naše romanje v Fatimo, ki bo v avgustu 1977. Ko dobimo dokončni odgovor iz Milana, bomo romanje objavili.

★

Zbirka ljudskih napevov

Te dni je izšla v Trstu zbirka slovenskih ljudskih napevov, ki jih je priredil Ubald Vrabec. V zbirki so nove pesmi in tudi take, ki so bile že objavljene, a jih boste našli tu v delno spremenjeni obliki. V

zbirki so zdaj vse skupaj na razpolago zborovodjem in ljubiteljem slovenske zborovske pesmi.

Zbirko je izdala ZCPZ v Trstu. Dobite jo lahko v tržaški knjigarni Fortunato in v Katoliški knjigarni v Gorici.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Jože Kozjek, Koroška, 7.000; N. N., Gorica, 10.000; V. K. 5.000; Gašper Nevitka 2.000; naročnik iz Sovodenj 2.000; N. N., Trst, 50.000; N. N., Nabrežina, 10.000; M. Z. 52.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Hema Sirk v spomin pok. moža Pepija ter sester Jolande in Milene 15.000; R. P. 50.000 lir.

A. K., Gorica: za sklad Katoliškega glasa 10.000; za Zavod sv. Družine 10.000; za Alojzijeve 10.000; za SKAD 5.000 in za ACM Gorica 5.000 lir.

Za zbor »Ljube Bratuž« ob potovanju v Pariz: Z. J. 20.000 lir.

Za gabske skavte: N. N. v spomin pokojnih duhovnikov 10.000 lir.

Za sklad Pastirčka: N. N. 30.000 lir.

Za lačne po svetu: J. S., Števerjan, 10.000; S. M., Števerjan, 5.000 lir.

Skavti in skavtine s Tržaškega: iz nabirke starega papirja za Skupnost Družina Opčine 122.000 lir.

Za cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: družina Svara, Ricmanje, 10.000; družina Kuret, Ricmanje, 10.000 lir.

Za kapelo bl. p. Leopolda pri Domju: dobrotnica iz Trsta 800.000; Frančiška Bavdaž, Trst, 100.000; Frančiška Glavič, Trst, 5.000; družina Kocijančič, Domjo, 14.000; N. N. Trst, 10.000 N. N., Trst, 5.000; N. N., Trst, 7.000; N. N., Trst, 4.000; N. N., Trst, 10.000; N. N., Trst, 1.500; L. M. S., Trst, 5.000 lir.

Za žrtve potresa: Anka 3.000; K. P. 2.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog vrni, rajnim pa daj večni pokoj!



Radio Trst A

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 12.45, 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15. Ob 17.05 Umetnost...

Spored od 26. dec. 1976 do 1. jan. 1977

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vera in naš čas. 10.00 Praznična matineja. 11.05 Mladinski oder: »Borutov oder«. 11.35 Nabozna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Slov. ljudske pesmi. 14.05 Glasba. 15.00 Šport.

Ponedeljek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 10.30 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. 11.00 Glasba. 13.00 Sestanek. 14.05 Roman v nadaljevanju: F. Finžgar: »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 16.00 B. Britten: »Privljanje vijaka«, opera. Prvo dejanje. 17.05 Polifonija. 18.05 Srečanje z zborovodji. 18.20 Glasba.

Torek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.30 Lik iz naše preteklosti. 11.35 Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji. 13.00 Sestanek. 14.05 »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 16.00 B. Britten: »Privljanje vijaka«, opera, drugo dejanje. 17.30 Za najmlajše. 18.05 Problemi slovenskega jezika. 18.20 Slovenski zbori. 18.35 Glasba.

Sreda: 8.05 Tjajdan. 9.30 Dogodki iz naše zgodovine. 9.40 Koncert. 10.30 Lik iz našega romana. 10.50 Glasba. 13.00 Sestanek. 14.05 »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 16.00 Deželni solisti. 17.30 Za najmlajše. 18.05 »Sovražnika«, enodejanka.

Četrtek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.30 Pogovori o slovenščini. 10.40 Popevke. 11.35 Naš posnetek. 13.00 Sestanek. 14.05 »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 16.00 Klavir. 17.30 Za najmlajše. 18.05 Slovenski znanstveniki. 18.15 Cecilijanka 76.

Petek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Slovenske žene. 9.40 Koncert. 10.30 Včerašnji poklici. 11.00 Glasba. 13.00 Sestanek. 14.05 »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 16.00 Karol Pahor: Istrijanka.

Sobota: 8.15 Srečno v novo leto! 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Tjajdan. 10.30 Družina. 11.05 Mladinski oder: »365 krat hvala!«. 11.30 Pratika. 13.00 Sestanek. 14.05 »Mirna pota«. 14.30 Glasba. 15.30 Poslušajmo spet. 18.30 »Gorica se pripravlja na obisk Marije Terezije«.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPCINAH (TRST)

razpisuje natečaj za dva uslužbenca I. kategorije. Pogoji za priustitev k natečaju so: 1. diploma slovenskega trgovskega tehničnega zavoda; 2. opravljeni vojaški rok; 3. starost ne preko 30 let. Prošnja s priloženo kopijo diplome je treba predložiti najkasneje do 15. januarja 1977.

Opčine

Po smrti predsednika Josipa Podobnika je upravni odbor openske Hranilnice in posojilnice izvolil za novega predsednika inž. Milana Sosiča. Za podpredsednika pa je bil izvoljen Paolo Milič.

Ljubljanska TV

Spored od 26. dec. 1976 do 1. jan. 1977

Nedelja: 10.25 Otroška oddaja. 12.20 Nedeljsko popoldne. 16.40 Košarka CZ: Bosna. 18.20 Siva obala, nad. 20.00 Grenkoba zmage, nad. 21.05 Indonezija. 21.35 Sport.

Ponedeljek: 16.50 Zverinice iz Režije. 17.05 Skrivnosti globin. 17.45 Nega otroka. 21.05 Kult. diagonale. 21.45 Kratek film.

Torek: 17.05 Čudovito žerjavovo darilo. 17.25 Debelinko, film. 18.15 Trim test. 20.00 Kruh naš vsakdanji. 20.55 Blišč in beda kurtizan, nad.

Sreda: 17.10 Otroška oddaja. 17.30 Italijanski muzeji. 20.00 Odpušeni, film.

Četrtek: 15.20 Smučarski skoki. 17.10 Mala čebelica. 17.25 Jole, Jole. 18.15 Večni potepuh, film. 20.00 Pot v prihodnost, nad.

Petek: 17.00 Koliko si stara, lutka. 17.20 Čarovni čar, film. 18.10 Tihi odmevi zimskih noči. 18.45 Planina Tara. 20.00 Novoletni spored.

Sobota: 9.20 Zverinice iz Režije. 9.40 Beli medved, film. 12.15 Dunaj: novoletni koncert. 13.30 Garmisch: Smučarski skoki. 17.10 Nekoč je bil Hollywood, film. 20.00 Alfredove neznake, film. 21.30 Virtuozni narodne glasbe.

SKPD »F.B. Sedeje« iz Števerjana je pripravilo radijsko oddajo na radiu Gorica I, val 103 MF na sv. večer 24. decembra od 19.45 do 20.30, na božič ob 10.00 do 10.30 in na sv. Štefana 26. dec. od 14.30 do 15.00.



V našem listu smo že poročali o prazniku letošnjih števerjanskih petdesetletnikov, ki so svoj življenjski jubilej proslavili najprej z zahvalno sv. mašo v domači župni cerkvi, položili nato venec pred spomenik padlim, potem pa naredili prijeten izlet v Benetke, kjer so imeli slavnostno večerjo. Leta 1926 se je v takratnem Števerjanu rodilo kar 46 oseb, na slavno petdesetletnikov pa jih je bilo to pot le še devet in sicer: Drago Maraž, Križišče; Drago Komjanc, Bukovje; Alojzija Komac por. Marega, Klanec; Bruno Podveršič (z ženo), Goriška Brda - Jugoslavija; Franc Gravnar, Ščedno; Mirko Maraž, Ščedno; Hlede Pavla, Ločnik; Pintar Bernarda, Bukovje in Simčič Marija por. Maraž, Ščedno. Vse omenjene najdemo na tej sliki, zraven pa še domačega župnika Antona Prinčiča, ki je zahvalno sv. mašo opravil.

MSGR. BRANKO DORČIČ

Obisk pred božičnim večerom

Pred božičnim večerom je Jezus v podobi dvanaestletnega dečka v revni obleki prišel na zemljo pogledat, kako ljudje proslavljajo praznik njegovega rojstva.

Obiskal je najprej veliko kršćansko mesto. Na ulicah je bila silna gneča. Avtomobili so se komaj pomikali naprej, a tudi hodniki za pešce so bili polni ljudi, obloženih s paketi in raznimi zavitki. Izložbe trgovin so bile fantastično razsvetljene ter bogato okrašene. Nikjer ni manjkalo božičnega drevca in skoraj povsod so blesteli napis: »Vesele božične praznike!«, »Srečen božič!« in podobni.

Gruči, ki je tiščala v ogromno trgovsko hišo, se je pridružil tudi deček Jezus. Razgledal se je po razstavljenih predmetih. Česa vsega tu ni bilo! Posebno velika je bila izbira otroških igrar in prav tu so stali najbolj številni kupci. Tu di Jezus je tu obstal.

Kmalu pa ga je zapazil neki prodajalec ter ga vprašal, kaj bi želel kupiti. Deček Jezus mu je skromno odgovoril, da nima denarja in samo ogleduje.

»Ha, poznamo take tiče!« se je raztogotil prodajalec. »Izgubi se, preden telefoniram na policijo!«

Užaloščen se je Jezus molče odstranil ter šel naprej skozi mesto... Povsod gneča, razsvetljene izložbe in napis: »Želimo vam srečne božične praznike!«

Otrok Jezus ni hotel več pogledati nobene trgovine, pač pa je vstopil v lepo palačo, kamor so pravkar vnašali veliko smreko in številne zavoje. Toda takoj ga je od zadaj zgrabila močna roka in surov glas se je zadril:

»Kaj stikaš nocoj tu, potepuh?! Najbrž bi rad kaj odnesel? Čimprej se poberi od tod!«

Pri vratih stanovanja se je pokazala debela gospa in nevoljno potožila: »Se o božičnih praznikih nimamo pošteti ljudje miru od te nadležne otročadi!«

Ker je Jezus spoznal, da ga v tem mestu ne bodo nič prijazneje sprejeli kakor nekoč v Betlehemu, se je umaknil skozi širok drevored proti predmestju.

Iz velikega poslopja v ozadju sta skozi ozek park pred stavbo prav takrat prihajala dva gospoda k avtu, ki je stal pred ograjo, in se glasno menila:

»Jaz bi ta sanatorij preimenoval v Herodianum.« je z grenkobo dejal prvi.

»To bi bila krivica, kolega,« je odvrnil drugi. »Oni zaslepljeni tiran je v strahu za svoj prestol pobil kvečjemu kakih dvajset dečkov. Tukaj pobijemo dnevno tudi dvakrat toliko otrok, ki jih rodijo samji prinašajo v to klavnico, da jim ne bi nezaželeni novi družinski član onemogočil nakup televizorja ali kako drugače pokvaril njihov življenjski standard. Cel danes, ko se ves svet pripravlja na proslavo božiča, je naša klavnica v pogonu!«

»Svoj poklic sem si nekda j povsem drugače zamišljal,« je potožil prvi. »Menil sem, da bom lahko pomagal k srečnim porodom novih zemljanov; zdaj pa moram sodelovati v tem mesarskem klanju.«

Otrok Jezus je z bridkostjo in sočutjem pogledal na to kamufilirano morišče in odšel naprej.

Zvrstile so se razkošne vile. Pri eni je skozi okno videl božično drevo s prižganimi svečicami. Nekaj oseb je stalo okoli njega in celo peli so »Tiho noč...«

»Tu me bodo menda radi sprejeli,« je pomislil Jezus in vstopil. Zapazila ga je služkinja in ga nanzanila.

Iz sobe je zadonel osoren ženski glas: »Odpravite ga čimprej! Če je lačen, mu dajte kos kruha. Vsaj na sveti večer bi nam ti be-rači lahko prizanesli s svojim nadlegovanjem!«

Jezus ni počakal na tako zlovoljno darovano miloščino, marveč se je takoj odstranil in otožen zapustil neprijazno veliko mesto, naj kar samo praznuje dan njegovega rojstva po lastnem okusu.

Šele ob robu predmestja je vzbudila njegovo pozornost nizka skromna hišica, kjer je skozi okno zagledal poleg papirnatih jasl in treh prižganih svečic blede, izčrpano ženo s štirimi otroki. Pravkar so izmolili in pričeli peti.

Jezus se je prislonil tako blizu oknu, da sta ga dva nasproti stoječa otroka zapazila. Prihitela sta ven in brž se jima je zasmilil deček, ki v sveti noči žalosten sameva. Pohitela sta sporočiti materi, bedni vdovi, in ona je brez obotavljanja privolila, naj ga pokličeta v hišo.

Tu je deček Jezus prebil božični večer. Prijateljstvo je bilo sklenjeno brez predstavljanja in nadležnega izpraševanja. Otroci so mu radostno odstopali od svojih skromnih darov in tako je dobil polovico žemlje, košček čokolade, pest orehov in podobico Svete družine. Zatem so skupaj nadaljevali z molitvami in petjem.

Vsem v družini revne vdove je gorelo srce od blaženosti v družbi nepričakovanega, neznanega gosta, ki je tako pobožno molil in nebeško lepo pel. Skoro otipali so lahko milost, ki je to noč napolnila njih skromni dom.

Ko so šli skupno k polnočnici, je pa neznani gost v množici izginil.

Deček Jezus se je vrnil s tega sveta vendarle radosten. In v hišici, kjer so ga sprejeli, so se trajno spominjali njegove navzočnosti ter vselej zatrjevali, da je to bil najlepši božič v njihovem življenju.

P. Leopold - naš božji zagovornik

Sedaj v božičnem času sicer ni posebnega razloga, da zopet opozarjamo široko javnost na blaženega Leopolda Mandiča. Vendar se zdi zelo prav, da ne gredo mimo nas naši največji cerkveni prazniki brez spomina na tega velikega slovanskega zagovornika pri Bogu.

Presenečajo novice iz Padove, da dobiva bl. Leopold vedno več pisem iz velikega sveta in da prihaja tudi iz daljnih krajev vedno več ljudi molit na njegov grob. To so bolj posamezniki, tudi manjše, družinske skupine, ki prihajajo prvič v Padovo in se več časa zadržujejo ob skromnem grobu bl. Leopolda kakor v baziliki sv. Antona. Ti ljudje prihajajo v Padovo molit za svoje spreobrnjenje v spovedni celici, kjer je blaženi tolikim dušam dnevno skozi trideset let podeljeval božje odpuščanje in za svoje brate-spovedance toliko premolil in delal pokoro. V številnih vsakodnevni pisnih prošnji ljudje, ki iščejo Boga, naj kapucini, varuhi po patru Leopoldu posvečenega samostana v Padovi, zanje molijo, naj jih priporočajo njegovemu varstvu, naj po njegovem zgledu veliko delujejo naprej za prepotrebno združenje vseh kristjanov. Ponovno se sliši o izrednih duhovnih milostih, o hitrih spreobrnjenjih in življenjskih spovedih, ki jih sedaj opravljajo posamezni romarji v cerkvi Sv. Križa v Padovi.

Pater Piero Bernardi, življenjski prijatelj bl. Leopolda prav sedaj javno vabi ljudi dobre volje, da bi l. Leopoldovi prijatelji veliko govorili zlasti odprtim, od Cerkve oddaljenim ljudem o gotovi pomoči tega novega svetnika; 2. da bi sami, bolje skupno z drugimi dobriimi prejeli vsaj mesečno svete zakramente po namenu blaženega za združenje kristjanov; 3. da bi obiskovali bolnike, tudi organizirano po bolnišnicah, jim vtilivali zaupanje v pomoč blaženega, jim darovali svetnikovo podobico, knjižico, življenjepis itd. O tem veliko piše zadnja decembrska številka Glasnika bl. Leopolda. Vse potrebne podobice, tiskovine (tudi slovenske) dobijo pospeševalci gratis; naj pišejo na naslov: Padre Piero, Convento cappuccini, 35100 Padova.

Zaupanje naših rojakov

Tudi med našimi rojaki zelo raste zanimanje za pobožnost od bl. P. Leopolda, čeprav ne manjka, recimo dobrohotnih kritikov, zakaj sedaj toliko besed za tega hrvaškega svetnika. Zato in samo zato, ker je blažen, kar mi prav sedaj njegovo pomoč zelo potrebujemo. Vemo za naše dobre matere, ki z lahkoto prav vodijo svoje doraščajoče in komaj odrasle otroke na ta način, da jih v svoji vztrajni in zaupni molitvi dnevno priporočajo bl. Leopoldu. Vemo za naše matere in druge ro-

Marjan Jakopič, ZDA

Ustavil čas bi rad...

(Trst 1973)

Cepim na skali, poln sanj, nemira in hrepenenja, ki se v morju peni; poljubljam s soncem se v skalah Devina — kot v rokah mi počiva Nabrežina — da, Kras — med žarki, ki lovim jih v roke iz nagajivosti bežijo pod oboke — stoletne cerkve svetega Justina...

Ustavil čas bi rad, bežeče barke, ustavil veter, ki se vanje upira, saj v njenih jadrnih je preveč nemira kot v duši žene, ki stoji na pragu in zre v sivino... gleda, kdaj se vrne...

Preveč je senc in sonca na pomolu... Oči zastrl sem z roko tresočo, ujel bi rad še brinovko pojočo, ki vabi me s seboj kot dobra znanka, zemlje te skope zvesta odposlanika, ki v soncu žgočem skorajda umira, in prosí in želi si sapic z morja kot dete vode na razgretim prođu...

Oj zemlja, morje in borovci vitki — sol, blagoslov domačega kropivčeka in jambori — kot deklic ljubkih kitki za varstvo ob čerih ste razvrščeni — na morje, v srečo, v žalost položeni...

Naj se na skali sanj zdaj odpočijem, zemljo poljubim, ki so jo prekleli, lastili si jo vsi — ji bilje peli, a je kot mati — večno nasmejana ognjišče varuje — v ljubezen dana — je vsem, ki hodimo z boljo po svetu in čakamo na tisto svetlo jutro, ko barka obstoji doma v pristanu...

★

Močan potres je prizadel rudarsko mesto Welkom jugozahodno od glavnega mesta Južnoafriške republike Johannesburga. Imel je moč 4,8 stopnje po Richterjevi lestvici.



P. Alfonz Valič iz Trsta daje vernikom v počastitev relikvijo bl. Leopolda Mandiča

jake, da po dve, po tri sedejo na vlak in po več ur molijo v Padovi v tihoti Leopoldovega groba. Sedaj sredi zime na Stefanovo bo zopet skupno romanje iz Gorice v Padovo k bl. Leopoldu. Slovanskemu goriskemu župniku se je zdelo prav in pelje na to prvo božično nedeljo večjo skupino svojih faranov pred Leopoldov oltar.

Duhovne tolažbe, duhovne pomoči potrebuje današnji človek; naše srce je brez Boga nemirno. Ker si sami težko pomagamo, ker vsi nasveti novih psihologov, ki hočejo biti nekakšni moderni spovedniki, ne zadostujejo, zato je za kristjane preizkušana pot le ta: pravo otroško zaupanje v Boga po posredovanju Matere božje in znanih, domačih svetnikov, ki so naši prvi zagovorniki.

Po zadnjih cerkvenih ugotovitvah živi na Gradiščanskem (Burgenland) 32.000 Hrvatov v 36 župnijah; od teh je 29 čisto hrvaških, sedem pa jih je dvojezičnih. Madžarov je tam okoli 6.000 katoličanov ter živijo v dveh čisto madžarskih in dveh mešanih župnijah.

V farni cerkvi sv. Andreja v Vratih (Thörl) na avstrijsko-italijanski meji so odkrili ob prenavljanju cerkve čudovite freske, ki so iz srednjega veka ter predstavljajo Jezusovo trpljenje in poslednjo sodbo. Freske so delo beljaškega slikarja Tomaža.



Zla slutnja o našem Krasu

Ze dosti je bilo napisanega o Krasu in skoraj vedno v zvezi z ogrožanjem njegovega slovenskega prebivalstva in njegove naravne lepote. Pozorni smo postali ob govorcih o avtoporstu in razvitju cestnega omrežja, ker bi ta uresničitev zagrnila s črno odejo asfalta najlepše predele kraške planote.

Se bolj nezaupno smo prejeli prefinjeni načrt o kraških rezervatih, ki so najprej terjali zemljo iz rok slovenskega domačina, potem pa bi se z njo razpolagalo po mili volji. V tem primeru bi ostali brez Krasa in brez napredka.

Naravnost ogorčeno smo vedno grajali smetišče v Padričah, počitniške hišice in barake od Repna do Samatorce in kakršno koli onesnaženje gmajne. Pri tem delu so bili vedno v prvi vrsti tržaški meščani, ki tako ljubijo »voj« Kras. Med nedeljskimi ustrahovalnimi izleti v kraško naravo očitno dokazujejo, kako jim je ta zemlja tuja in imajo zato tudi malo spoštovanja do nje.

Pri obrambi kraškega človeka in okolja smo bili skorajda vsi složni, kar je edinstveno pri Slovencih. Udrihali smo po istem bolečem mestu: zdaj eden zdaj drugi. Nekaj je že pomagalo. Hudič pa se ne vda. Ko sta si sosednji republikli prijateljsko segli v roko in dokončno začrtali meje ter rešili zastarele položaje cone A in B, smo vsi navdušeno pozdravili ta korak in še to odpustili, da kraški Slovenci v pogodbi niso bili nič kaj jasno omenjeni.

Dve coni sta bili odpravljeni, zlodej pa je skrival v malhi tretjo, ki bi jo lahko imenovali C. To je Prosta Industrijska Cona na Krasu ali PICK (iz angleščine: jemati, krasti). Pred letom je bilo le malo govora o njej. Važnejši sta bili coni A in B, C je bila samo za prikuho. Zdaj pa je nenadoma postala ta najvažnejša in samo o tej se govori in piše.

Medtem ko je bila pred letom še nekoliko skrivnostna in nedoločena, skoraj vabljiva, stoji zdaj vedno jasneje pred nami. Udobno se bo usedla na trdno mejno črto neke med Peskom in Fernetiči in vabila napredek na Kras. Asfalt se bo širil kot madež črnega olja. Padli bodo zadnji hrasti, zadnja moč na Krasu. Kraški vonj ne bo več zdrav in močan. Zrak bo temnel od strupov in dima, črni bori bodo osiveli in ginevali. Kdor se bo vračal iz njih samote, bo še bolj bolan. Pod zemljo se bodo po lesketajočih kapnikih cedile gnusobe in skozi kraške jame pronicale do podzemskih rek, ki dajejo hladno in čisto pijačo človeku. Kras bo umiral in morda tudi mesto ob zalivu. Razvoj in napredek na podlagi industrijske cone si lahko predstavljamo samo tako, da bo Kras postal druga Marghera, Trst pa druge Benetke. Umirajoče mesto, ki je ob pristanišču životarilo, ob industriji se bo pa zadušilo.

Pri tem smo zopet priča nenavadni slogi med Slovenci. Prosto industrijsko cono splošno ocenjujejo kot rešitev za Trst. Ze samo zaradi te sloge se skoraj izplača pokvariti Kras. Kdo bi dajal važnost žolčnemu čekanju kakega črnogleda, ki mu ni nikoli prav in sam ne ve, kaj hoče. Človek vendar ne more biti nasproten prav vsemu, karkoli se hoče narediti na Krasu.

Nekaj je treba le narediti. Preveč bi zahal, če bi želel, da Kras ostane tak, kakor v tistih otroških letih, ko smo v vrisajočih poletjih pasli krave med Brkami in Praprotom. Saj svet napreduje in Kras z njim. In navsezadnje še nobenih dokazov nimam, da se bodo nad Krasom res dopolnile tiste grdobije, ki sem jih napisal. To je samo zla slutnja, zaradi katere se ne bom z nikomer prepiral. Samo naj mi ne pride na stara leta kdo od današnjih vsevedov tožiti, da so se v računih nekaj uštel, da sem imel navsezadnje vendarle prav in da PICK ni prav isto kot Indija Koromandija.

D. Cotar

Nasilje proti Cerkvi v Braziliji

Veliko zgražanje je vzbudil umor duhovnika Jona Bosca Bonniera, katerega je ustrelil neki policist vpričo domačega škofa. V Braziliji daje vojaški režim oporo veleposestnikom, ki izrabljajo kmečko delavstvo. Poleg tega pa bogati veleposestniki nasilno odzemaajo domačim Indijancem, ki žive v določenih pokrajinah (rezervatih), zemljišča, kar vzbuja nevoljo pri nezaščiteni manjšini.

Nekaj duhovnikov deluje med njimi; ko vidijo te krivice, se javno potegujejo za Indijance, kar pa oblastem ni prav. Označujejo jih kot prevratneže, ki sodelujejo z odporniškiimi skupinami.

Tako se je zgodilo tudi jezuitskemu patru Bounieru, katerega so aretirali, pretepali in eden od policistov ga je končno ustrelil v glavo in to v navzočnosti škofa Casaldaliga. Umorjeni duhovnik je bil provincial jezuitov v Braziliji, od 1966 pa dušni pastir za Indijance v Mato Grosso.

K temu umoru je izjavil predstojnik jezuitov p. Arrupe: »Tragični dogodek me je pretresel. P. Bouniera sem osebno poznal. Vem, da je bil zgleden redovnik, čudovit človek, ki se je popolnoma posvetil delu med Indijanci v Matu Grossu. Na noben način bi ga ne mogli povezati z nasiljem in podtalnim delovanjem, zato za njegovo smrt ni mogoče najti nobenega opravičila. P. Bounier se je kot človek in kot duhovnik zanimal samo za blaginjo svojega ljudstva in je branil njihove človečanske pravice. Življenje je daroval zanje.«

Kardinal iz Sao Paula Ahrens je ostro protestiral, prav tako je protestirala tudi večina brazilske duhovščine pa tudi Vatikan je po svojem tisku obsodil to nasilje, ki zadobiva v deželah Latinske Amerike podobo organiziranega napada na katoliško Cerkve, zlasti še na »Cerkve ljudstva«, kakor imenujejo boj Cerkve za zaščito pravic socialno zapostavljenega prebivalstva.

Posebno brezobzirno napada brazilska desničarska javnost škofa Hypolita Adriana iz mesta Nova Iguaçu, katerega so pred kratkim oblasti izpustile iz zapor, ter škofa iz Volte Retonde, msgr. Calheirea, ki velja za delavskega škofa. Obema grozijo, da ju bodo odstranili z nasiljem, političnim katoliškim pripornikom pa javno napovedujejo, da jih bodo pobili, če pridejo iz zaporov živi.

ZGONIK vabi na

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

na praznik sv. Treh kraljev, v četrtek ob 16. uri
Nastopi cerkveni zbor iz Škednja - vodi Dušan Jakomin
ter domači cerkveni pevski zbor - dirigent Herman Antonič

Gledališko pismo iz Trsta Zadnji dve številki „Meddobja“

Zelo visoka gledališka vstopnina je bila vzrok, da sem se komaj 8. decembra odločil za obisk Cankarjevega Martina Kačurja-Idealista v gledališču Rossetti. Toliko so okrog mene govorili o tej Cankarjevi in Tomizzovi umetnini, da je bila skušnjava večja kakor strah za par tisočakov. Isto se mi je zgodilo ob zadnji predstavi Merkušjeve opere »Kačji pastir« v gledališču Verdi. Vse to je vzrok, da tako pozno prihaja v javnost to gledališko pismo, ki je bolj zapis, poročilo kakor pa ocena obeh slovenskih del v največjih tržaških gledališčih.

Ob stoletnici Cankarjevega rojstva se je široka tržaška javnost po zaslugi znanega gledališkega pisatelja in režiserja Fulvia Tomizza srečala s slovenskimi problemi izpred 70 let. Treba je takoj povedati, da so ti problemi v Trstu in Rovinju isti kakor so bili pred tolikimi leti na Vrhniki in v Ljubljani.

To je povedal sam prireditelj Cankarjevega Martina Kačurja Fulvio Tomizza; pred številnim slovenskim občinstvom v ul. Donizetti je med drugim poudaril, kako so se mu glavni igralci zahvalili za čudoviti tržaški tekst in pristno domačo tematiko. Prav ta podobnost skoro istih problemov je v vseh glavnih igralcih ustvarila na odru višek gledališkega doživljanja, kar je do kraja polna dvorana ob zadnji predstavi 8. decembra nadvse hvaležno razumela in sprejela. Corrado Pani v vlogi Martina Kačurja, Carlo Cattaneo - Ferjan, Umberto Raho kot župnik in razni drugi igralci so prekosili pričakovanje še tako zahtevnih poznavalcev Cankarjevih oseb. »Kačji pastir«, operni prvenec našega tržaškega umetnika in skladatelja Pavleta Merkušja je popolnoma drug svet kakor Cankarjev Martin Kačur-Idealist v priredbi F. Tomizza. Kdor je šel v gledališče brez potrebne priprave, je menda res ostal »praznih rok«. Pred vsako novo opero je nujno, da se gledalec seznani z besedilom in uvodno besedo skladatelja oz. režiserja. Ljubljanska umetnica Svetlana Makarovič je za to opero napisala svojevrsen, občutljiv tekst kakor ga je pač želel in dolgo v sruu nosil skladatelj sam.

Po končani predstavi sem slišal med italijanskimi znanci, da bo ta Merkušjeva opera zelo verjetno šla po poti Bizetove »Carmen«. V Parizu so jo ob prvih predstavah pred sto leti bolj z rezervno sprejeli, danes je na programu vseh svetovnih gledališč. Pustimo času čas, za nas pa je važna novica, da je tržaško operno gledališče že dobilo več vabil za gostovanje »Kačjega pastirja« v velikih italijanskih in evropskih mestih. Vsa gledališka kritika je delo zelo pozitivno ocenila; vsi resni obiskovalci opernega gledališča so dali veliko priznanje modernemu Merkušjevi glasbi in celotni zamisli nenavadne magije na odru. Levji delež pri tem velikem uspehu ima scenograf Klavdij Palčić, ki je znal prenesti operno glasbeno moč v številne tehnične rekvizite, magične živalske podobe, ki so zgovorno podpirale Mesečnico in njeno dogajanje.

Značilno je tudi, da sta obe deli prišli na tržaški oder na isti novembrski večer (19.) in tako ostane ta dan tako za Cankarja kot za Merkušja in vse nas pomemben v tržaški kulturni zgodovini. Za Trst ostane pribito to dejstvo: italijansko občinstvo — tako v Rossettiju kot v Verdiju — je dobro vedelo, da gleda delo slovenskega človeka. Tržaške dame so imele

v rokah dvojezični tekst Merkušjevega »Kačjega pastirja«; v atriju gledališča Rossetti so vsi videli moderno razstavo Cankarjevih odrskih stvaritev v italijanski in slovenski razlagi. Na odru si kar naprej slišal lepa slovenska imena Zapolje, Blatni dol, Laze itd. Pri vsem tem ni bilo nobenega spogledovanja, nasprotno, povsod pohvala brez konca in kraja.

»Milost božja, kaj se je zgodilo v teh naših dneh«, bi lahko rekli s Cankarjem, da v največjih italijanskih tržaških gledališčih toliko ploskamo slovenskemu pisatelju, slovenskemu skladatelju! Res nepričakovan praznik po tako dolgi zimi...

Ko se spomnim žalostnega večera v tržaški stolnici na veliko sredo letos 6. aprila, ko je zaradi par slovenskih besed nastal v cerkvi šum in hrum, moram zaključiti kakor zasledim isto misel v raznih tednikih: vsaj na kulturnem področju prihaja v Trstu do srečnega enakega gledanja, spoznanja in spoštovanja. Zelo si vsi želimo, da bi se isto kmalu zgodilo na vseh drugih področjih.

Spectator

O „še nerojeni demokraciji“

V vrsti oddaj opoldanskega pasu na radiu Trst A je zelo živahna sobotna oddaja, ki jo pripravlja Alenka Rebula. Vendar pa je zelo lahko govoriti pred mikrofonom in deliti sodbe in nauke, če ti nihče ne oporeka. Zato naj mi ne zameri, če sem si zapisala nekoliko pripomb, ki so mi prišle ob poslušanju njenih prejšnjih oddaj, posebno še predzadnje oddaje.

Govor je namreč bil o demokraciji, kako si je treba prizadevati uresničiti jo, da pri nas še ni rojena, kako smo zastrašeni od avtoritete (starši, šola, papež...), o lažnih demokracijah, ki jim je le za zmago lastne ideje, ki se imajo za redke poštene, o nedemokracijski družbi, ki da pregazi Martine Kačurje, ker so to, kar ne bi smeli biti, itd.

Vendar pa ne bi rekla, da se Rebulova lahko identificira z Martinom Kačurjem, ampak s Ferjanom, saj ve, kaj je danes lahko. Zakaj danes je napredno in popularno, če govoriš o upornikih, ki so v Spaniji umrli za boljši svet, zamočiš pa tiste, ki umirajo v drugih totalitarnih režimih; če govoriš o angleščini, ki naj bi druge jezike kot najvplivnejša asimilirala, ne omejiš pa asimilacijskih težej Sovjetov do podrejenih narodov; ali govoriš o varnostni službi — ki je seveda CIA ali SID —, a se ne dotakneš druge mogočnejše varnostne službe NKVD ali kake njene manj učinkovite kopije; ali o avtoriteti papeža, ki zaslužuje, ne pa, v takojšnjih razmerah, o dosti hujši avtoriteti partije, ki zahteva še dosti večjo poslušnost. To je nekaj primerov iz oddaje Alenke Rebule. To, kar danes dela, lahko dela, to ne pluti s tokom, ne pa proti toku.

Gotovo je, da demokracija, v kateri živimo, še daleč ni popolna, in ker je odvisna od ljudi, ki smo omejeni, je tudi utopično misliti na uresničitev take popolne demokracije. Vendar pa ima vsak človek, ki živi v tej demokraciji možnost, da javno zagovarja svoje mnenje, in v časopisih ima takšno množico informacij, da si lahko ustvari lastno mnenje — če hoče —, tisk (tudi slovenski) je tako razve-

iz Buenos Airesa sta prispeli prva in druga številka 15. letnika tega izredno zanimivega zdomskega zbornika.

Prva številka ima za uvodnik razmišljanje »Potrebno je govoriti« izpod peresa Franceta Papeža. Poudarek v prvi številki je na leposlovju. Pesmi je prispeval Vladimir Kos (Japonska) ter Tone Rakovec (Argentina). Posebej zanimiva je obširna pesem, skoraj pesnitev »Sedmoglavce« pisatelja Leva Detela (Avstrija) o simboličnem pomenu drevesa.

Tone Mizerit objavlja črtico »Buenos Aires 22«, ki je prejela četrto nagrado leposlovnega natečaja dr. Ignacija Lenčka za leto 1975. Podlaga ji je domotožje po Ljubljani, Buenos Aires je pač drugačen. Pa tudi Ljubljana ni več tako idilična kot je bila svoj čas. Mirko Gogala objavlja tehtno razpravo o »Integraciji in asimilaciji pri izseljencih«, zgrajeni na cerkvenih stališčih in objavah v zvezi z izseljenskim vprašanjem. Toda zdi se, da bi pisec moral potegniti tudi nekaj dodatnih samostojnih sklepov. Ne bi bilo mogoče povsem soglašati z naslednjim sklepom:

jan, da v njem najdejo lahko prostor vsi pisoči za širjenje svojih idej.

Prav tako pa je tudi radio odprt za vse. Poročila, govorjeni spored — vse je bolj napredno obarvano kot ne. Pa to me ni moti. Moti me, da medtem ko so demokraciji zelo diskretni in le vsake kvatre enkrat kakšna poanta izda njihovo mišljenje, zlorabljajo tako imenovani »napredni« radio kot glasilo svojih idej brez kakršnih koli pomislekov.

Poslušalka radia Trst A

Ugoden odziv na poziv tržaške Slovenske skupnosti

Izvršni svet SSK v Trstu je na svoji redni tedenski seji 13. decembra med drugim razpravljalo o poteku razprave v poslanski zbornici v Rimu v zvezi z ratifikacijo Osimskega sporazuma. Poziv SSK vsedravnim strankam, ki so za odobritev Osimskega sporazuma, naj med razpravo v parlamentu zahtevajo ustrezne dopolnilne popravke k besedilu vladnega predloga ratifikacijskega zakona, tako da bi ta izrecno vseboval tudi obvezo vlade do zaščite slovenske manjšine na vsem ozemlju dežele Furlanije-Juljske krajine, je imel določen pozitiven odmev. V posegih predstavnikov DC, PRI, PSI in PSDI je v eni ali drugi obliki prišla do izraza potreba po zaščiti slovenske narodne skupnosti ter njihova zaskrbljenost v zvezi z usodo slovenskega ozemlja na Krasu. Nekateri poslanci (kot npr. Fortuna in Lombardi) so napovedali predložitev popravkov in resolucij v zaščito slovenske manjšine ter izrazili upanje, da bodo te popravke podprle še druge demokratične sile. Pomisleki v zvezi z lokacijo industrijske cone na Krasu so prišli do izraza tudi v posegu socialističnega poslanca Fortune iz Vidma.

Ob tej priložnosti izvršni odbor SSK ponovno poudarja nujnost, da predsednik vlade Andreotti čimprej sprejme delegacijo slovenske manjšine v Italijo, kakor je to zagotovil ob svojem obisku v naši deželi 3. septembra letos.

»Naravna asimilacija je potemtakem plod naravnega razvoja, naravne medsebojne kulturne izmenjave in oplajanja. Do gotove mere je torej to neizogiben pojav, tako pri izseljencih, kakor tudi pri njihovih gostiteljih. Zato je naravno (moralno) neoporečna in celo dobra, če gre seveda za asimilacijo dobrot. Saj preko nje raste in se izpopolnjuje tako poedina oseba kot skupnost. Zavreči pa je treba nevrednote, naj imajo kakršenkoli izvor.«

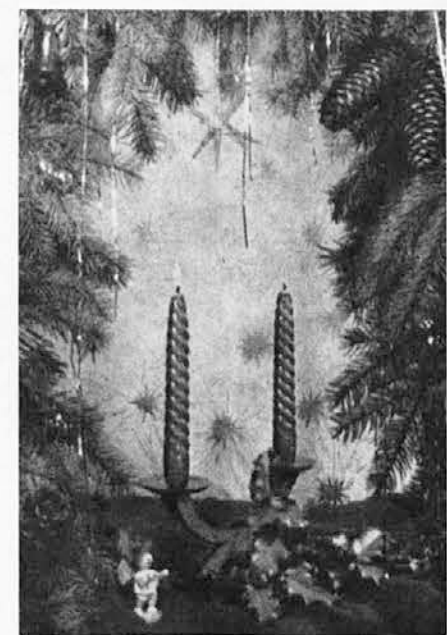
»Naravna« ni v bistvu nobena asimilacija, saj pri njej ni mogoče privzemati samo vrednot, vse drugo slabo pa zavrniti. Izkušnja kaže, da se v spremenjeno kulturno okolje celo več rodov prvotnih priseljencev še ne more vrstiti. Z izgubo materinega jezika in ob pomanjkljivem privzemu novega nastane, posebno za otroke v najnežnejši dobi, skaljeno vzdušje. Manjka tista intimna materina govorica, ki daje otroku v prvih letih duševno toploto. Asimilirana mati te govorice v novem privzetem jeziku ne obvlada. Iz takega skajenega družinskega vzdušja raste pogosto poplitvelost, otopelost in socialno zlo. In asimilacija je v prevladujoči meri taka.

Kar pa zadeva vrednote, drži, da jih je mogoče prevesti tudi v drugi jezik in jih tako ohranjati, posebno zato, ker se v zdomstvu asimilaciji ni mogoče vedno izogniti. Na tem polju pa je bilo pri nas, oziroma v zdomstvu in zamejstvu narejenega veliko premalo.

Netočina je nadalje primerjava »slovenske« podobe Marije Pomagaj s tirolskimi »Madonami«. Gre za lik, ki je srednjeevropski in po vsem nemškem svetu znan kot »Maria Hilf«. Neprimeren je tudi tuj izraz za Marijo, s katerim skušajo nekako nevtralizirati versko vsebino omenjenih podob, ker mimo njih pri obravnavanju umetnosti ne morejo. To je ena od starih liberalnih dediščin, ki se je v matici tudi danes poslužujejo.

V tej številki je tudi odlična razprava »Kristus in nespamet« izpod peresa Milana Kopušarja (ZDA). In prav tako idejno kritična obravnava Solženicinovega romana »Rakov oddelek« Franka Bükviča. Posnetek svojih slik je prispeval slikar Ivan Bukovec (Argentina).

Številka dve »Meddobja« prinaša pesmi Vladimirja Kosa in Milene Merlak (Avstrija). Nikolaj Jeločnik objavlja pogovor s slikarko Marjanco Savinšek iz Pariza, ki je za to številko prispevala tudi umetniško



prilogo. Vladimir Kos je tudi pisec črtice »Ignatius Summerville«, ki je bil v resnici Smerkolj. Zgodba se godi na Divjem Zapadu. Pisatelj Kos, bodisi v pesmih kot v spisih, prinaša v slovensko slovstvo nov svet, kar je na vsak način treba pozdraviti.

Vinko Brumen (Argentina) objavlja obširno obravnavo »Franceta Vebra mesto v filozofiji«. Slovenska filozofija ne more mimo te velike osebnosti, kot delajo to sedaj v Sloveniji. Veber je bil sprva v Gradcu, po prvi vojni pa se je odločil za Ljubljano, kamor je prinesel moderno filozofijo v podobi predmetne teorije. Pisec razprave o Vebri, Vinko Brumen, je sam izvršten filozof in je v zdomstvu napisal več del, med temi »Iskanja« (Buenos Aires, 1967).

Razpravo »Kosezi« prispeva Franc Jeza, ki se upravičeno ne strinja s trditvami o zgodnji karantanski oziroma slovenski zgodovini kot so jih iznesli avstro-nemški zgodovinarji npr. Lj. Hauptman, profesor za »jugoslovansko« zgodovino na ljubljanski univerzi pred zadnjo vojno. Naši zgodovinarji vse do danes še niso bili sposobni zavrniti tako debelih in poniževalnih izmišljotin na račun Slovencev v karantanskem času, prej nasprotno, v neki samoponiznosti pred »velikimi« sosedi si jih niso niti upali spodbijati.

Jeza poseže deloma tudi v predzgodovino in v primerjave s skandinavsko davno preteklostjo, področje, ki ga verjetno edini med Slovenci obvlada. Da je slovenska predzgodovina še danes nepojasnjena in predmet vseh vrst spekulacij, bodisi z nemškutarske strani ali pa v namene navnega panslavizma, je danes prevladujoče mnenje. O tem pričajo tudi raziskave etnologa Antona Berlota, ki jih ljubljanski tisk objavlja priobčiti.

»Meddobje« vsekakor izvršuje pomembno kulturno poslanstvo. Pogrešali bi mogoče tudi nekaj obravnav iz narodopisja, predvsem pa iz gospodarstva — razmišljanja, kako ustvariti večjo poslovno povezanost med slovenskim zdomstvom in s tem gospodarsko podlago slovenstvu v svetu. To pa je najbrž vprašanje sodelavcev.

— ek

• V Montrealu (Kanada) sta dva teološka profesorja vložila prošnjo za »vrnitev v laiški stan«, zaradi česar ju je škof razrešil poučevanja. S tem pa se njuni stanovski tovariši niso strinjali in so zahtevali od škofa, naj ju pusti še naprej poučevati. Obrnili so se tudi na Rim, a brez uspeha.

1. januarja 1977 je Svetovni dan za mir pod važnim geslom: Če hočeš mir, brani življenje!

KAZIMIR HUMAR

(7)

Dileme svobodnega tiska

Ekonomskim zahtevam tudi naš slovenski tisk ne uide. V neki meri so zanj te zahteve še bolj občutene zaradi omejenih naklade. Kako se skuša ta naš tisk reševati iz finančnih zagat? Izbiri sta dve: ali najde kakega mecena, ki krije izgubo, ali pa skuša biti samozadosten in živeti od prodaje in od darov.

Ne bom pogledal v žepe in v računske knjige našega zamejskega tiska; to je zadeva vsake posamezne publikacije. Hočem povedati le, kako je bilo in kako je pri naših katoliških tednikih.

Kot ste videli iz spominov msgr. Novaka, je bil finančni problem navzoč pri Slovenskem Primorcu od začetka dalje. To da uredniki in duhovniki so se postavili na stališče, da mora biti časopis samozadosten, kajti le tako bo ostal svoboden in neodvisen.

To je bil drzen korak, ki je pa uspel.

Naj vam povem, da je prvi dar za novi katoliški tisk v Gorici dal msgr. Mihael Toroš na sestanku duhovnikov dne 9. avgusta 1949. Njemu so pozneje sledili še mnogi drugi, zlasti preprosti ljudje, kot priča msgr. Novak.

Poleg naročnin in prostovoljnih darov so k vzdrževanju lista zmeraj prispevali tudi uredniki in sodrujenci, o katerih pravi isti monsignor, da niso nikoli zahtevali honorarjev ali plače. Stopili so na tlako za primorsko ljudstvo. Pri tem je važno tudi to, da odgovorni pri katoliškem tedniku niso nikoli naredili koraka, ki bi bil daljši kot noga. Časopis so izdajali v mejah finančnih zmogljivosti.

Zato je bil Slovenski Primorec zelo skromen listič, komaj na štirih straneh malega formata. Pozneje se je povečal, ko so se zvečali darovi. Prešli smo na več strani, štedili kar se je dalo, toda ostali smo svobodni in neodvisni.

USODA TRŽASKEGA »TEDNA«

Dileme, ki sem jih nakazal, so pri časopisu resne dileme. O tem priča usoda tržaškega katoliškega časopisa »Tedna«. Ta

je zamrl prav zato, ker teh dilem ni mogel rešiti. Dr. Lojze Škerl je o tem pisal v Katoliškem glasu leta 1959. Usoda Tedna je poučna tudi za sedanje čase. Zato dovolite, da vam jo na kratko navedem. Dr. Škerl piše:

»Ko je Slovenski Primorec po dveh letih obstoja izpolnil že lepo nalogo, ker je v težkih, danes že skoraj ne več razumljivih razmerah izoral ledino, smo v Trstu ustanovili tisk »Teden«.

Čeprav je bila potreba po tem tedniku zelo občutena, ga vsi niso z veseljem sprejeli. Tednika so se zbal v Gorici, ker so mislili, da bosta oba lista trpela in skupno shirala. Zlasti se je tega bal msgr. Brumat, ki se je z vso dušo navezal na Slovenskega Primorca kot njegov dejanski urednik.

Cemu torej ta novi tisk v Trstu? G. Gabrovšek, duša novega tednika, je takole obrazložil msgr. Novaku v Gorici se je Teden znašel že takoj v prvih mesecih po ustanovitvi, v maju 1947. Takole je zapisal: »V Trstu je bilo potrebno ustanoviti list iz tehle razlogov: 1. Velika verska zaostalost v mestu in okolici v primeri s

stanjem na Goriškem. Zato ni kazalo misliti na kako versko revijo, ampak je bil potreben popularen tisk. 2. Mnogi duhovniki si niso upali propagirati Slovenskega Primorca, ker je odkrito bojevit; želeli so imeti list, ki bi bil pozitivno krščanski, a ne napadalen. 3. Če pride ratifikacija meja (šlo je za ustanovitev STO), je bolje, da imamo v Trstu že nekaj ustanovljenega, kot da bi šele začeli. Tudi mora biti list podlaga za vse nadaljnje organizacijsko delo, središče, okoli katerega se bo zbiralo vse, kar katoliško čuti. Slovenski Primorec in Teden se precej dobro izpopolnjujeta. Razprodaja Slovenskega Primorca ni v Trstu malo ali nič nazadovala. Tedna tiskamo dva tisoč izvodov. Razprodajo ga največ po cerkvah. V pasu B razširjanje ne bo mogoče, ker so boljševisi listu nasprotni. Tudi je v pasu B povsod agitacija proti njemu. Finančno je pa tako, da živimo od miloščine.«

To pismo, komentira dr. Škerl, odkriva težave vseh naših katoliških publikacij na Primorskem. Urednik je pred ustanovitvijo lista upal, da bo mogoče razširiti list v cono B jugoslovanskega področja. Če se ne

motim, se je za potrebno dovoljenje tudi pozanimal, a listu niso dali potnega dovoljenja. Zaradi tega število naročnikov ni moglo narasti. In list, ki je živel le od miloščine, katere se je vedno bolj manjšala, je kaj kmalu občutil finančne težave. Število naročnikov je bilo prenizko, da bi mogli kriti vse stroške.

(Konec prihodnjič)

• Na Koroškem je precejšnje pomanjkanje veroučiteljev, ugotavlja »Kathetski vestnik« za Stajersko in Koroško. Vzrok je v tem, da na Koroškem ni posebne šole, v kateri bi se maturanti pripravljali za ta poklic. Trenutno je na Koroškem 279 veroučiteljev duhovnikov, 132 pa je veroučiteljev laikov. Poleg tega 78 navadnih učiteljev poučuje tudi verouk.

• V Mödlingu pri Dunaju se je končalo srečanje muslimanskih voditeljev iz Jugoslavije, Avstrije, ZR Nemčije, Francije in Vel. Britanije. Srečanje je pripravilo Tajništvo za nekrstijane pri Apostolskem sedežu, ki se že nekaj časa z veliko zavestjo ukvarja s položajem muslimanskih vernikov v Zahodni Evropi.

Tržaška : vesel božič in uspešno novo leto voščijo :

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO želi svojim cenjenim abonentom in zvestim obiskovalcem, priza- devnim sodelavcem, dragim prijateljem in vsem, ki jim kakorkoli dolguje za svoje plodno delo in umetniško rast STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU	Vodstvo Marijine romarske cerkve REPENTABOR vošči vsem Slovencem sveti božič in mirno leto 1977	Prijatelji Katoliškega glasa! Ku- pujte, naročajte pri trgovcih in podjetjih, ki vam voščijo za praznike. Njihova pozornost do vas zasluži vaš obisk pri njih. SAMOPOSTREŽBA UMBERTO GHEZ Lonjerska c., 168 TRST LESTENCI - OGLEDALA v lastni izdelavi OSRAM ul. Rittmeyer, 12 TRST OTTICA VISTA ul. Carducci, 15 - Tel. 62515 Trst TRGOVINA PERTOT Velika izbira raznovrstnih podlog ul. Ginnastica, 22 - Tel. 95998 TRST PREMOG - LES - GORILNO OLJE FLORIDAN TRIESTE, v. Ricci, 4 Tel. 795714 GOSTILNA VETTO Proseška ul. - Tel. 211629 OPCINE SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIALA - ŽELEZNINA DANEU-DANIELI OPČINE - Proseška, 13 Tel. 211044 CVETLIČARNA ŠVAGELJ OPČINE - Proseška, 3 Tel. 211482 PAPIRNIKA - TRGOVINA IGRAČ ULGHERI-PAVAT OPČINE - Narodna, 48 TRGOVINA JESTVIN KANTE ZDRAVKO PROSEK, 125
AUTOSPRINT Bogata izbira avtomobilskih delov za vsa znana vozila Trgovina odprta ob sobotah ves dan ALBERT STRAJN TRST - Trg Garibaldi, 9 Tel. 763420	Domače goste in vse rojake pozdravlja za praznike DRUŠTVENA GOSTILNA OPČINE - Proseška, 396	
TRGOVINA JESTVIN MOZETIČ FRANC TRST - ul. Pantaleone, 20 Tel. 810267		
SPLOŠNA OPREMA KORŠIČ Pohištvo po meri, serijsko pohištvo, tudi za terase in vrtove TRST - ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana) Tel. 54390	KERŽE - NASLEDNIKI Velika izbira gospodinjskih električnih predmetov in strojev TRST Trg. S. Giovanni, 1	
LA COMBUSTIBILE LOVREČIČ ALBIN pozdravlja za praznike vse stare in nove kliente DOMIO, 38 Tel. 810525 - 820331	TRGOVINA JESTVIN JAZBEC TRST - ul. Fabio Severo, 105 Tel. 755618	
PODJETJE ZA OGREVANJE LINARTHERM Viale Ippodromo, 2/1 - Tel. 741997 TRST	KNJIGARNA IN PAPIRNIKA FORTUNATO Na voljo izbira cerkvenih predmetov TRST - ul. Paganini, 2 Tel. 38096	
TRGOVINA JESTVIN IN GORIVA BAK ANTON TRST - ul. San Cilino, 34 Tel. 54304	TRGOVINA JESTVIN CELESTIN MALALAN DOMJO, 84	
KONFEKCIJA ZA OTROKE LEGIŠA - BRECELJ Via Petrarca, 22 RONKE	BLAGOVNICA PODOBNIK OPČINE - ul. Salici, 1 Tel. 211090	
GRADBENO PODJETJE IVAN BRECELJ DEVIN Tel. 208270	TRGOVINA JESTVIN JOSIP ŠKABAR OPČINE - Narodna, 42 Tel. 211026	

Goriška : za božič čestitajo in srečno novo leto želijo :

TVRDKA FLORIJAN VETRIH

Olja za kurjavo in tekoča goriva za centralno kurjavo

GORICA - ul. Lantieri, 5 - Tel. 2527

MOŠA - ul. Isonzo, 9/b - Tel. 80160

TERPIN

Kmetijski stroji, priključki, nadomestni deli

Če Terpina bi poznal, vse drugače bi oral!

GORICA - ul. Duca d'Aosta, 42

Tel. 32321

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 2645

SUPERMARKET BERTOLINI & C.

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

VELIKA IZBIRA MESA, MESNIH IZDELKOV, PERUTNINE, TER DIVJACINE IN RIB NA DROBNO IN NA DEBELO

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure

Obiščite nas! Odhajali boste zadovoljni!

KMEČKA BANKA

vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne usluge (tekoči računi, vezane in proste hranilne vloge, posojila, vnovčenje in diskontiranje trgovskih menic, posli z inozemstvom, nakup tuje valute, plačevanje davkov in tako dalje)

GORICA - ul. Morelli, 14

Tel. 2206

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138

Tel. 82117

A. KOREN

Trgovina stekla, porcelana, kuhinjskih predmetov

GORICA - ul. Carducci, 6

Podružnica: Corso Italia, 42

AGRARIA

(pri Darkotu)

Če hočeš, da seme dobro ti vzkali, njiva, trta bogato ogrodi, obišči dobre volje ljudi.

GORICA - ul. Carducci, 47

Tel. 81900

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

KUFAHL

lastnik Aleš Pintar

GORICA - ul. Oberdan, 15

Tel. 2570

se priporoča svojim cenjenim odjemalcem!

TVRDKA

MARINO MICHELUS

Import-export, kmečki stroji, zastopstvo za traktorje »BELARUS«

GORICA - ul. Don Bosco, 104

Tel. 81941

SUPERMARKET OBUTVE

KOŠIČ BENEDIKT

Največja izbira čevljev za vse prilike in čase

GORICA - ul. Rastello, 5-7

Tel. 5162



Gorizia - v. Formica 1 - tel. 30881

NALEPKE
UMETNA GRAFIKA
PUBLICISTIKA
TISK NA BLAGO
IZDELAVA GRBOV

ČER - IMPEX

Splošni import-export

IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 49

Tel. 82159

LA CASALINGA

Velika izbira gospodinjstvih predmetov, zaves in daril

GORICA - Trg Vittoria, 54

Tel. 83216

Cenjenim odjemalcem se priporoča

CONFEZIONI

GORICA - Trg Vittoria, 56

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

GORICA - ul. Carducci, 45

Tel. 5657

TRGOVINA ČEVLJEV

AND. ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 72

Tel. 83667

Prijatelji Katoliškega glasa! Kupujte, naročajte pri trgovcih in podjetjih, ki vam voščijo za praznike. Njihova pozornost do vas zasluži vaš obisk pri njih.



GOSTILNA

ŠTEKAR ARMANDO

(ex Čubej)

Domača kuhinja - odlična briška vina

GORICA - ul. Duca d'Aosta

KLOBUČARNA LEBAN

Velika izbira moških in otroških klobukov znamke »Barbisio« in »Panizza« ter čepic in dežnikov

GORICA

Ul. Rastello, 54

Tel. 83907

ELIA ČUK

Kolesa, motorna kolesa, radijski sprejemniki, šivalni stroji, pritikline

GORICA

Trg Cavour, 9

Tel. 83536

MODNA TRGOVINA

BAUZON

ul. Carducci, 12

GORICA

BLAGOVNA TRGOVINA

LARISE

C. Verdi, 65 - Tel. 2104

Raštel, 16 - Tel. 2422

GORICA

TEKSTILNA TRGOVINA

GORJUP IN KOSTRIN

Raštel, 21 - Tel. 2884

GORICA

URARNA IN ZLATARNA

G. GRATTON

»STYL ORA«

C. Italia, 58 - Tel. 30310

V. Garibaldi, 9 - Tel. 5031

GORICA

TRGOVINA JESTVIN

»PRI ROZI«

Silvan Ferletič

DOBERDOB

TRGOVINA JESTVIN

»PRI VIDI«

DOBERDOB

Prijatelji Katoliškega glasa! Kupujte, naročajte pri trgovcih in podjetjih, ki vam voščijo za praznike. Njihova pozornost do vas zasluži vaš obisk pri njih.

Tel. 573825

Tel. 83271

Lastnik: V. Levstik

Tel. 882060

Tel. 2887

Tel. 2407

Tel. 81032

GORICA - ul. Monache, 9

GORICA - ul. B. Pavia, 61

Tel. 2941

ul. Carducci, 6 - Tel. 2234

Tel. 87577

Tel. 2517

Tel. 2885

*In
Beseda
je
meso
postala*



Tel. 2258

Tel. 882005

Tel. 2996

Tel. 6121

u. Srečko Kosovel 133 - Tel. 226127
BAZOVICA

ul. Igo Gruden, 53
BAZOVICA

TRST-ŠKEDENJ **ul. Pambianco, 67**

Dobre želje za božič in novo leto izrekajo:

PEKARNA

ZORA ČOK

OPČINE - Narodna, 163

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

JAZBEC RENATO

NABREŽINA

Tel. 200174

Prijatelji Katoliškega glasa! Kupujte, naročajte pri trgovcih in podjetjih, ki vam voščijo za praznike. Njihova pozornost do vas zasluži vaš obisk pri njih.

HOTEL

DANEU

OPČINE - Narodna, 194

Tel. 211241

MANUFAKTURNA TRGOVINA

KOSMINA STANKO

NABREŽINA, Center 106/a

Tel. 200569

TRGOVINA JESTVIN

KOŠUTA ALOJZ

KONTOVEL, 100

TRGOVINA JESTVIN IN ZELENJAVE

KALIN

OPČINE - Narodna, 46

ŽELEZNINA

TERČON

NABREŽINA

Tel. 200122

Prodaja in popravila Radio TV

ALDO COLJA

KONTOVEL, 134

HRANILNICA IN POSOJILNICA

Vse bančne usluge, menjalnica

OPČINE - Bazoviška, 2

Tel. 211120

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

IVO GRILANC

NABREŽINA, 108

Tel. 200231

RESTAVRACIJA

KRAS

Tel. 227113

REPENTABOR

URARNA IN ZLATARNA

MALALAN

OPČINE - Proseška, 6

Tel. 211465

KMEČKA IN OBRTNIŠKA POSOJILNICA

NABREŽINA

želi vsem rojakom srečno novo leto

FOTO

SEDMAK

PROSEK, 130

GOSTILNA - TRGOVINA

GREGORETTI

REPENTABOR - Fernetiči, 13

Tel. 211866

DROGERIJA

ROMANO

PROSEK, 154

PEKARNA

MARTINUZZI DANICA

PROSEK, 138

CVETLIČARNA

KOSMINA

Tel. 200375

NABREŽINA, 108

HOTEL

FURLAN

REPENTABOR

Tel. 227125

TOBAKARNA

SEDMAK

PROSEK, 151

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

MALALAN ALBIN

PROSEK, 160

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

RESTAVRACIJA

VOLNIK

REPENTABOR - Veliki Repen, 151

Tel. 227349

RESTAVRANT - LOCANDA

MARIO

DRAGA, 22 - Bazovica (Trst)

Tel. 228173

BAR

GUŠTIN KARLO

PADRIČE

TRGOVINA JESTVIN

KUKANJA

NABREŽINA, 106/b

Tel. 200172

TRST

Telegr.: Bankred

UL. FABIO FILZI št. 10

Tel. 61-446 - Telex: 46264

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE S. P. A. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

UPRAVLJANA SREDSTVA PREKO 7 MILIJARD LIR

pozdravlja ob letošnjih božičnih praznikih vse rojake v zamejstvu, v domovini in zdomstvu, jim želi uspešno novo leto 1977 ter jih vabi, da se z zaupanjem poslužujejo njenega poslovanja.

RAZVOJ PORASTA VLOG:

1965	846.717.397
1970	1.814.501.201
1975	7.304.343.710
1976 (30. sept.)	8.510.391.634

Neprekinjena blagajna
Varnostne skrinjice
Vse bančne operacije in storitve
Kreditni in petletni hipot. posojila
Menjalnica
Poslovanje s tujino

SLOVENC:

Tržaška kreditna banka je vaš zavod, poslužujte se ga!
Nudi vam zanesljivost v domačnosti, učinkovitost v poslovnosti.